اخبار کوتاه

مدیر کل دامپزشکی البرز از بیمارستان و پلی کلینیک دامپزشکی در کرج بازدید کرد

مدیر کل دامپزشکی، رئیس و جمعی از اعضای شورای نظام دامپزشکی استان البرز از یک واحد بیمارستان و یک واحد پلی کلینیک دامپزشکی در شهرستان کرج بازدید کردند.

به گزارش پیام آشنا، در این بازدید مدیر و پرسنل بیمارستان و پلی کینیک دامپزشکی توضیحاتی در خصوص امکانات واحدهای مذکور ارائه کردند. در ادامه مدیر کل دامپزشکی از بخش های مختلف بازدید کرد و گفت: واحدهای تحت نظارت این اداره کل با رعایت قوانین و دستورالعمل های سازمان دامپزشکی، در راستای مواجهه با مشکلات پیش آمده با سایر ارگان ها از حمایت و راهنمائی این اداره کل برخوردار خواهند بود. توکلی افزود: توانمندی بخش خصوصی شاغل در امور درمانی دامپزشکی در جهت ارائه خدمات به همشهریان و دامداران از اهمیت فروانی برخوردار است و در ارتقاء و حفظ بهداشت و سلامت عمومی نقش بسزائی ایفا می کند.

معاون سازمان هواپیمایی کشوری خبر داد

بازگشت شرکت‌های هواپیمایی خارجی به ایران

معاون هوانوردی و امور بین الملل سازمان هواپیمایی کشوری از شروع مجدد و افزایش تدریجی پروازهای شرکت‌های هواپیمایی خارجی به کشور خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از سازمان هواپیمایی کشوری؛ مرتضی دهقان با اشاره به اقدامات انجام شده در حوزه تدوین، ابلاغ و اجرای پروتکل‌های بهداشتی در حوزه هوایی، گفت: نظارت و بازرسی‌های مستمری بر رفتار فرودگاه‌ها و ایرلاین‌ها صورت می‌گیرد. وی در خصوص تمدید نوتام شماره CIZB-01R1-2020 با موضوع فضای ایران توسط آژانس ایمنی هوانوردی اتحادیه اروپا EASA در روزهای اخیر اظهار داشت: این نوتام تمدید کننده نوتام قبلی EASA برای فضای ایران بوده و تغییری در متن و توصیه نوتام صورت نگرفته و صرفاً تا تاریخ ۱۶ ژانویه ۲۰۲۱ تمدید شده است. دهقان افزود: بر پایه متن این نوتام که دقیقاً مشابه نوتام قبلی است به شرکت‌های هواپیمایی توصیه می‌شود برای پرواز زیر ارتفاع ۲۵۰۰۰ پا در فضای ایران بر اساس ارزیابی ریسک خود اقدام کنند. معاون هوانوردی و امور بین‌الملل سازمان هواپیمایی کشوری با بیان اینکه مذاکراتی با EASA و برخی کشورهای اروپایی برای رفع تگرانی و دادن اطمینان در خصوص فضای ایران صورت گرفته است، افزود: بازگشت مجدد ایرلاین‌های بین‌المللی به کشور پس از بحران ناشی از کرونا نشانه اقدامات مثبت و ایمنی و امنیت فرودگاه‌ها و فضای ایران است.

معامله دلار در کانال ۲۳ هزار تومانی

نرخ فروش دلار در صرافی‌های بانکی دیروز (شنبه) وارد کانال ۲۳ هزار تومان شد و پورو نیز همچنان در کانال ۲۵ هزار تومانی معامله می‌شود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، بازار ارز دیروز (شنبه ۲۸ تیر) شاهد رشد قیمتی قابل توجه بود، هرچند همچنان در صرافی های بانکی به علت پایین نگاه داشتن قیمت خرید، فاصله قیمتی معناداری میان خرید و فروش ارزهای پر مخاطب دلار و یورو وجود دارد. بر همین اساس، نرخ خرید هر دلار در ساعت ۱۲ و ۳۰ دقیقه دیروز در صرافی‌های بانکی ۲۲ هزار و ۳۰۰ تومان ثبت شد و نرخ فروش دلار به ۲۳ هزار و ۱۰۰ تومان رسید بهای خرید یورو نیز در این صرافی‌ها ۲۴ هزار و ۶۰۰ تومان معامله و بهای فروش هم ۲۵ هزار و ۴۰۰ تومان ثبت شد. اما بر پایه سامانه سنا، بهای فروش هر یورو در بازار معاملاتی روز گذشته، ۲۵ هزار و ۴۵۶ تومان ثبت شد. در این سامانه هر دلار نیز به بهای ۲۳ هزار و ۱۲ تومان به فروش رسید. همچنین در سامانه نیما نیز برای روز معاملاتی گذشته، هر حواله فروش یورو با قیمت ۲۰ هزار و ۲۴۶ تومان معامله شد، اما برای حواله دلار معامله‌ای به ثبت نرسید.

در شروع معاملات دیروز رقم خورد

روز منفی شاخص بورس

شاخص کل بورس معاملات دیروز را با منفی ۲۶ هزار واحد آغاز کرد که گفته می‌شود به دلیل فشار سمت عرضه و افزایش صف‌های خرید بوده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، شاخص کل بورس تهران دیروز شنبه ۲۸ تیر ماه با رشد منفی آغاز شد و در حال حاضر با منفی ۲۶ هزار و ۳۱۶ واحد، در رقم یک میلیون و ۸۱۵ هزار واحد ایستاده است. با این حال شاخص هموزن با ۲۴۸۳ واحد رشد مثبت در جایگاه ۲۸۳ هزار واحدی قرار گرفته است. در نیم ساعت ابتدایی معاملات ۴۲۸ هزار فقره معامله به ارزش ۳۸۰۰ میلیارد تومان انجام شده است. نماد «فارس» با منفی ۶۳۳۷، «فمل» با منفی ۵۰۰۰ و «هترن» با منفی ۳۳۰۰ واحد بیشترین تأثیر را در افت شدید شاخص در ابتدای معاملات دیروز داشته است. گفته می‌شود علت این اقدام، ایجاد صف فروش در نمادهای پُرتقاضای هفته گذشته بوده است. دیروز نیز بر اساس اعلام مدیریت بورس تهران، بیش از ۱۰ نماد در ساعات بسته بودن بازار معامله می‌شوند که شستا، خودرو، خساپا، ولیارس و سیتا از مهمترین نمادهایی هستند که به دلیل تقاضای زیاد، در ساعات بسته بودن بازار، نماد آنها بازگشایی خواهد شد. در معاملات دیروز بیشتر نمادهای بانکی سرخپوش و نمادهای سیمانی تقریباً به طور کامل سبزپوش هستند.

سخنگوی صنعت برق مطرح کرد:

کاهش مصرف برق بخش خانگی در نتیجه همراهی مردم

سخنگوی صنعت برق گفت: همکاری و همراهی خوب مردم با صنعت برق موجب شد میزان مصرف در بخش خانگی از ابتدای سال ۹۹ تاکنون نسبت به مدت مشابه پارسال کمتر شود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، «مصطفی رجبی مشهدی» افزود: کاهش مصرف برق در بخش خانگی نشان از آن دارد که مردم توصیه های صنعت برق را جدی گرفته و مدیریت مصرف را رعایت کرده اند. وی ادامه داد: امید است این همکاری و همراهی در روزهای پیش رو که روزهای گرمتری هم هستند تداوم یابد تا بتوان برق مورد نیاز همه هموطنان را تامین کرد. معاون برنامه ریزی و امور اقتصادی شرکت توانیر در عین حال از رشد مصرف برق در بخش صنایع خبر داد. رجبی مشهدی گفت: امسال و تاکنون با رشد مصرف برق در صنایع بزرگ مانند فولادسازی ها و ذوب آهن و سایر صنایع بزرگ روبرو شده ایم به گونه ای که رشد این بخش به ۱۰۶ درصد رسیده است. وی ادامه داد: رشد مصرف در این بخش نشان دهنده تلاش برای تحقق شعار سال و نیز تغییر مسیر مصرف از بخش غیر مولد به سمت بخش مولد است.

نبض بازار نفت در دست چین

یک کارشناس نفتی با اشاره به افزایش ۲۴ درصدی ذخایر نفتی چین گفت: چین ۳۳.۴ میلیون تن ذخیره نفتی دارد و ۶۹ درصد مخازن خود را پر کرده و می تواند گفت بازار نفت در حال حاضر در دست چین است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، محمد ابراهیمی، کارشناس حوزه نفت با بیان اینکه ارزیابی ها نشان می دهد که در صورت کاهش التهابات ناشی از شرایط کرونا در دنیا می‌توان به رشد تقاضای نفت امیدوار باشیم، گفت: بر همین اساس نهادهای ذی ربط مطرح کردهاند که پیش بینی می‌شود شاهد رشد مصرف در آینده باشیم. در این بین به نظر می‌رسد هرچند روسیه در ظاهر موافق تمدید توافق اوپک پلاس باشد اما در حقیقت به دلیل احتمال آسیبی که به مخازن آن می‌رسد موافقت واقعی با این تمدید ندارد. وی افزود: از آنجایی که مصرف نفت (بنزین) در تابستان به ویژه در ایالات متحده آمریکا بالا می‌رود به ویژه اگر قرنطینه به دلیل کرونا وجود نداشته باشد، بنابراین به نظر نمی‌رسد اوپک پلاس بر رقمی بیش از کاهش ۹.۷ میلیون بشکه در روز، توافق کند. به گفته این کارشناس نفتی سازمان بین‌المللی انرژی در تازه‌ترین گزارش خود اعلام کرده است که ۳۵ میلیون بشکه از ذخایر نفت شناور در دریا کاهش یافته است و به ۲۰۰ میلیون بشکه رسیده است که همین خبر پاس مثبت به بازار است.

وزارت صنعت در اطلاعیه‌ای اعلام کرد

نه تنها کمبود نداریم، ۱۸ میلیون عدد ماسک در انبارها دپو شده است

وزارت صنعت، معدن و تجارت یا رد هر گونه کمبود در تولید و تأمین ماسک مورد نیاز مردم و کادر درمانی، از وجود ۱۸ میلیون عدد ماسک در انبارها خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، وزارت صنعت، معدن و تجارت در اطلاعیه‌ای با رد هر گونه کمبود در تولید و تأمین ماسک مورد نیاز مردم و کادر درمانی، از وجود ۱۸ میلیون عدد ماسک در انبارها خبر داد و اعلام کرد: وزارت صنعت، معدن و تجارت آمادگی دارد تا در هر نقطه از کشور که وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام نماید، مقادیر انبوه ماسک را تحویل دهد.

در این اطلاعیه آمده است: ظرفیت تولید روزانه یازده میلیون عدد ماسک در کشور فراهم شده و هم اکنون ۱۸ میلیون عدد ماسک در انبارها دپو شده که بر این اساس، این وزارتخانه آمادگی دارد تا در هر نقطه‌ای از کشور که وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام نماید، مقادیر انبوه ماسک را تحویل دهد.

در این اطلاعیه آمده است: ظرفیت تولید روزانه یازده میلیون عدد ماسک در کشور فراهم شده و هم اکنون ۱۸ میلیون عدد ماسک در انبارها دپو شده که بر این اساس، این وزارتخانه آمادگی دارد تا در هر نقطه‌ای از کشور که وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام نماید، مقادیر انبوه ماسک را تحویل دهد.

در این اطلاعیه آمده است: ظرفیت تولید روزانه یازده میلیون عدد ماسک در کشور فراهم شده و هم اکنون ۱۸ میلیون عدد ماسک در انبارها دپو شده که بر این اساس، این وزارتخانه آمادگی دارد تا در هر نقطه‌ای از کشور که وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام نماید، مقادیر انبوه ماسک را تحویل دهد.

وزارت صنعت، معدن و تجارت همچنین از هیأت امنای ارزی و سازمان غذا و دارو ماسک نیز، منتظر اخذ مجوز از سازمان غذا و دارو هستند؛ ضمن اینکه واحدهای تولیدی نیز آمادگی دارند تا به سرعت با تغییر خطوط تولیدی خود، اقدام به افزایش تولید به میزان دو برابر رقم فعلی اقدام نمایند.

وزارت صنعت، معدن و تجارت همچنین درخواست کرد تا ضمن تحویل گرفتن ۱۸ میلیون عدد ماسک دپوشده در انبارها، نسبت به توزیع آن اقدام کرده و در عین حال، نظارت بیشتری بر قیمت و نحوه توزیع ماسک در داروخانه‌ها داشته باشند. همچنین در این اطلاعیه ضمن اشاره به تنوع بخشی به پارچه مورد استفاده در تولید انواع ماسک آمده است: شبکه توزیع ماسک در حال حاضر علاوه بر داروخانه‌ها که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی فعالیت می‌کنند، در فروشگاه‌های زنجیره‌ای، سوپرمارکت‌ها و ایستگاه‌های مترو نسبت به عرضه ماسک اقدام می‌کنند. در بخش دیگری از اطلاعیه وزارت صنعت، معدن و تجارت آمده است: از بعد نظارتی، سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان علاوه بر استقرار بازرسان مقیم در واحدهای تولیدکننده مواد اولیه ماسک و نیز تولیدکننده این کالا، اجازه هر گونه عرضه خارج از شبکه را نخواهد داد.

مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی منتشر کرد؛

افزایش تعداد مشاغل ناپایدار بدون بیمه

اگرچه طی سال‌های ۹۴ تا ۹۸ حدود ۳ میلیون نفر به جمعیت شاغل کشور افزوده شده است، اما این جمعیت جدید شاغل دارای ویژگی‌هایی هستند که آنها را در برابر کاهش تقاضای ناشی از کرونا آسیب‌پذیر می‌کند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی با عنوان «پایش امنیت سرمایه‌گذاری» آورده است: تا قبل از شیوع بیماری کرونا در اسفندماه ۱۳۹۸ بررسی وضعیت اقتصاد کشور نشان می‌داد که با تخلیه اثر تحریم‌ها بر اقتصاد، بهبودهایی در متغیرهای اقتصاد کلان رخ داده است و پیش‌بینی می‌شد که رشد بخش غیرنفتی در سال ۱۳۹۸ مثبت باشد، اما پس از شیوع ویروس کرونا، بزرگترین و زیانبارترین اثر اقتصادی این بیماری به شکل ایجاد شوک بزرگ ناطمینانی بوده است که کل محیط کسب و کار و فضای سرمایه‌گذاری در همه کشورهای جهان را احاطه کرد. انتظار می‌رود طی ماه‌های پیش رو فعالان اقتصادی در ایران آثار این ویروس جدید ناشناخته بر فضای سرمایه‌گذاری را بیشتر احساس و درک کنند و در فصل‌های مختلف سال ۱۳۹۹ دریافت و برداشت بهتری نسبت به آن پیدا کنیم.

بر اساس اعلام مرکز آمار ایران نرخ بیکاری در زمستان سال ۱۳۹۸ روند کاهشی خود را تداوم بخشید و به ۱۰۶ درصد رسید. با این حال افزایش تعداد شاغلان در این فصل نسبت به فصل مشابه سال قبل تنها حدود ۵۲ هزار نفر بوده است که از سال ۱۳۹۳ تاکنون کمترین میزان افزایش اشتغال بوده است. همچنین آمارها نشان می‌دهد که طی سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ حدود ۳ میلیون نفر به جمعیت شاغل کشور افزوده شده است.

متأسفانه این جمعیت جدید شاغل دارای ویژگی‌هایی هستند که آنها را در برابر کاهش تقاضای ناشی از شیوع بیماری کرونا آسیب‌پذیر می‌کند. اشتغال ایجاد شده اشتغالی است که نه توسط بخش دولتی یا شرکتی و کارخانه‌ای، بلکه توسط بخش غیرشرکتی، در بخش خدمات و بنگاه‌های زیر پنج نفر کار کن بوده است و با تمرکز بر خدماتی مانند خرده‌فروشی و عمده فروشی، تعمیرات، حمل‌ونقل، واسطه‌گری، خدمات مواد غذایی و ... ایجاد شده است. لذا این مشاغل که با وضعیت شغلی «کارکن مستقل» طبقه‌بندی می‌شود، غالباً دارای قرارداد نیستند و تحت پوشش بیمه قرار نمی‌گیرند.

این گروه از شاغلان عمدتاً مشاغل تمام‌وقت ندارند و در موقعیت‌های شغلی ناپایداری مشغول هستند که عمدتاً به تقاضای خانوارها و حضور آنان در خارج از خانه وابسته است.

حصاری خبر داد؛

پلمب هفت نانوایی متخلف در البرز

رئیس اتاق اصناف البرز از پلمب هفت نانوایی متخلف طبق مصوبه ستاد مبارزه با کرونا طی هفته گذشته در این استان خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، بهروز حصاری گفت: با توجه به گسترش ویروس کرونا، طبق اعلام رسمی ستاد مبارزه با کرونا استان البرز، واحد های صنفی مکلف هستند پروتکل های بهداشتی را رعایت کنند. وی خاطرنشان کرد که این واحدهای متخلف ضمن رعایت نکردن نکات بهداشتی اقدام به دریافت پول نقد از مشتریان می کردند.

حصاری گفت: سایر صنوف دیگر نیز به دقت کامل توسط کارشناسان اتاق اصناف نظارت می شود و چنانچه واحد صنفی از این مهم سرپیچی کند ضمن برخورد واحد صنفی مربوطه پلمب خواهدشد.

وی افزود: روزانه بیش از ۱۰۰ بازرس از اتحادیه های مختلف واحدهای صنفی را بازدید و تخلفات را بررسی می کنند.

موسوی خبر داد؛

اختصاص ۱۹ هزار هکتار از اراضی کشاورزی البرز به کشت محصولات گندم، جو و کلزا

حدود ۱۹ هزار هکتار از اراضی کشاورزی استان البرز زیر کشت محصولات گندم، جو و کلزا در سال زراعی ۹۸-۹۹ اختصاص یافته است.

به گزارش پیام آشنا، سید مجید موسوی در خصوص وضعیت کشت محصول گندم در استان البرز گفت: سطح کشت ابلاغی گندم در سال زراعی ۹۹-۹۸، ده هزارو سیصدو پنجاه هکتار بوده که سطح سبز محقق بالغ بر ۱۰۶۶۰هکتار (۱۰۰۹۰آبی + ۵۷۰ دیم) در شش شهرستان استان البرز است.که درصد پیشرفت فیزیکی ۱۰۲ درصدی را نشان می دهد.

وی افزود: اقدامات انجام شده برای تحقق برنامه شامل توزیع بذور اصلاح شده به مقدار ۱۳۰۰ تن، توزیع کودپایه و سرک به مقدار ۵۵۸۴ تن، عملیات مبارزه با آفات در سطح ۱۲۵۳۲ هکتار (بعضی از مزارع دو بار مبارزه انجام داده اند) عملیات مبارزه با علف هرز در سطح ۸۰۰۹ هکتار از اراضی آبی و ۳۵ هکتار از اراضی دیم، تغذیه تکمیلی (کودهای ماکرو و میکرو) درمجموع بالغ بر ۵۶۵۸ هکتار بوده است.

موسوی با اشاره به اینکه سطح کشت با بذور اصلاح شده در محصول ۷۰۲۱ هکتار و عملیات کنترل زنگ زرد و سایر بیماری های دیگر۸۶۷ هکتار انجام گرفته است خاطرنشان کرد: با توجه به تزریق ادوات جدید به تاوگان مکانیزاسیون سطح کشت کاملاً مکانیزه استان در محصول گندم به حدود ۸۵ درصد ارتقاء یافته است و به منظور مدیریت و نظارت بر پروسه برداشت نیز ۱۲ اکیپ برداشت در نظر گرفته شدکه بر فعالیت ۶۱ دستگاه کمباین فعال از تاریخ ۱۳۹۹/۰۲/۱۵ لغایت ۱۳۹۹/۰۴/۲۴ که سطح ۹۷۹۵ هکتار برداشت شده نظارت فنی لازم اعمال شده است.

وی افزود: خرید تضمینی گندم در ۵ مرکز خرید دولتی بالغ بر ۳۴۲۵ تن و در قالب ۹ مرکز خرید توافقی بالغ بر ۲۳۲۰۳ تن و خرید بذری نیز ۱۳۳۸ تن در سال جاری از کشاورزان صورت گرفته و قیمت تضمینی ۲۵۰۰۰ ریال و قیمت توافقی ۲۶۸۰۰ تا ۲۷۰۰۰ ریال و قیمت گندم بذری در طبقه گواهی شده ۱۰ درصد بالاتر از قیمت تضمینی اعلام کرد.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان گفت: در خصوص محصول جو، سطح کشت ابلاغی جو در سال زراعی ۹۹-۹۸ براساس ابلاغ دفتر گندم و محصولات اساسی ۸۰۱۰ هکتار بوده که سطح سبز بالغ بر ۶۷۲۴ هکتار در پنج شهرستان استان البرز محقق شده است؛ درصد پیشرفت فیزیکی این محصول نیز ۸۳ درصد بوده و اقدامات انجام شده برای تحقق برنامه شامل توزیع بذور اصلاح شده به مقدار ۴۰۶ تن، توزیع کودپایه و سرک به مقدار ۲۸۴۷ تن، عملیات مبارزه با آفات درسطح ۵۳۱۷ هکتار، عملیات مبارزه با علف هرز در سطح ۵۵۸۵ هکتار و تغذیه تکمیلی (کودهای ماکرو ومیکرو) درمجموع بالغ بر۳۲۰۸ هکتار و سطح کشت با بذور اصلاح شده ۲۲۸۵ هکتار و عملیات کنترل زنگ زرد و سایر بیماری های دیگر ۴۲۰ هکتار صورت گرفته است.

قربونِ دَسِت، اون شیر آبُ ببند.

یادداشت

دلایل رشد نقدینگی در ماه‌های اخیر چیست؟

بر اساس آنچه که از یادداشت‌های رئیس کل بانک مرکزی در خصوص رشد «کل‌های پولی» در سه‌ماهه نخست سال ۱۳۹۹ مستفاد می‌شود، حجم نقدینگی در سه ماهه سال ۱۳۹۹ معادل حدود ۱۸۰ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است که به معنی رشد ۳۳ الی ۳۴ درصدی نقدینگی در دوازده ماهه منتهی به پایان خرداد ۱۳۹۹ است.

شاید برخی بر این باور باشند که بخش قابل توجهی از این تحولات، متاثر از مساعدت‌های دولت و بانک مرکزی در زمینه مواجهه با بیماری کرونا‌است، اما با توجه به حجم مازاد بسیار بالای ذخایر در بازار بین بانکی، به نظر می‌رسد که هنوز آثار کامل افزایش پایه پولی از محل مساعدت‌های کرونا بر نقدینگی تخلیه نشده و احتمال افزایش نقدینگی با همین روند فعلی همچنان وجود دارد.

حال، سئوال اساسی این است که چرا علی‌رغم عدم تخلیه پایه پولی بر نقدینگی، همچنان رشد نقدینگی بالاست. کارشناسان فعال در این حوزه دلایل مختلفی را برای این رشد بالا اعلام می‌کنند (که اعطای تسهیلات به اشخاص حقیقی و حقوقی جهت ورود به بازار سرمایه یکی از آنهاست) که بنده نیز حداقل با آنها مخالف نیستم؛ ولی از من بخش قابل توجهی از رشد نقدینگی در سه ماهه نخست را باید در عدم محو نقدینگی منبعث شده از استمهال تسهیلاتی گسترده در شبکه بانکی جستجو کرد که ریشه در مساعدت‌های شبکه بانکی در فرایند مواجهه با بحران کرونا داشته است. به چه معنی؟

به این معنی که هر گونه اعطای تسهیلات توسط یک بانک به یک تسهیلات گیرنده به معنی بستانکار کردن سپرده‌های آن شخص است (شارژ کردن یا ثبت اعداد مثبت در حساب سپرده‌های) که روی دیگر آن، افزایش نقدینگی است.

درمقابل، هر گونه بازپرداخت تسهیلات از سوی تسهیلات گیرندگان در سررسیدهای مرتبط با قراردادهای تسهیلاتی به معنی بدهکار کردن سپرده‌های بخش غیردولتی است (حذف کردن اعداد از حساب سپرده‌های سپرده‌گذاران) که به معنی کاهش نقدینگی و یا محو نقدینگی است.

بنابراین، رشد نقدینگی نتیجه دو فرایند سرعت خلق و سرعت محو نقدینگی است. طبیعتاً هم‌راستا با وقایع‌های اقتصاد ایران در طول دهه‌های گذشته، همواره سرعت خلق نقدینگی بسیار بیشتر از سرعت محو آن بوده است.

همه ما می‌دانیم که در سه‌ماهه نخست سال جاری، خلق نقدینگی از مسیر اعطای تسهیلات جدید، ثبت سود سپرده‌ها، شناسایی درآمدهای موهومی و سایر عوامل موجود در سمت دارایی‌های ترازنامه بانک‌ها سرعت بالایی داشته است.

در مقابل، به دلیل استمهال گسترده صورت گرفته در سه‌ماهه نخست ۹۹، سرعت محو نقدینگی (به‌دهکار کردن سپرده‌ها) بسیار اندک بود بدین معنی که نه اصل و نه سود مترتب بر خلق قابل توجهی از تسهیلات اعطایی توسط تسهیلات گیرندگان تسویه نمی‌شد. بنابراین رشد نقدینگی در سه ماهه نخست سال جاری از روند بلندمدت خود اندکی فراتر رفت.

البته این نکته را هم باید ذکر کنم که سیاست‌گذار علاوه بر اینکه باید درصدکننده حجم و رشد نقدینگی باشد، باید روند سرعت گردش پول را که نشان‌گر اثرگذاری ابطاشت نقدینگی (و نه رشد آن) بر قیمت کالاها و خدمات است، همواره مد نظر قرار دهد.

در غیاب رشد متناسب تولید ناخالص داخلی، بالا بودن رشد شبه پول خود نشانه‌ای از تورم آینده است. تا چه زمانی؟ زمانی که این شبه پول در حال تبدیل به پول است. اینجاست که پای سرعت گردش پول به میان می‌آید.

در حال حاضر محدودیت‌های موجود پیش روی عملیات بازار باز چیست و راهکار کدام است؟

قبل از هر چیز باید بگویم که عملیات بازار باز یک ابزار است نه کل چارچوب سیاست‌گذاری پولی. نکته مهم این است که بدون در اختیار داشتن این ابزار، بانک مرکزی به احتمال قریب به یقین در دستیابی به هدف عملیاتی (نرخ سود یک‌شبه در بازار بین‌بانکی) موفق نخواهد شد؛ ولی بر عکس آن صادق نیست؛ بدین معنی که تمهید ابزار عملیات بازار باز توسط بانک مرکزی لزوماً به معنی موفقیت در دستیابی به هدف عملیاتی و به تبع آن هدف میانی و نهایی نیست.

بنابراین باید انتظارات‌مان از عملیات بازار باز را متناسب با شرایط موجود و لحاظ محدودیت‌های بانک مرکزی برقرار کنیم. با توجه به مازاد قابل توجه ذخایر در بازار بین بانکی، نیاز است که بانک مرکزی عملیات بازار باز با موضع انقباضی را در دستور کار خود قرار دهد و این در حالی است که پورتفوی این بانک خالی از هر گونه اوراق دولتی قابل مبادله (فروش قطعی یا ریپو معکوس) در بازار بین بانکی است.

هر چند که بالا بردن نرخ سود کف دلان به متقارن کردن دالان نرخ سود کمک کرده و نرخ سیگنال‌دهنده در اقتصاد را تقویت می‌کند، لیکن از آنجا که سپرده‌گذاری یک‌شبه بانک‌ها نزد بانک مرکزی جذب کننده ذخایر از بازار بین‌بانکی نبوده و کلیه مبالغ سپرده‌گذاری شده، ابتدای روز کاری بعد مجدداً به حساب جاری بانک‌ها واریز می‌شود، این ابزار جایگزینی برای عملیات بازار باز با موضع انقباضی نخواهد بود.

با توجه به فقدان اوراق بدهی دولتی در ترازنامه بانک مرکزی، این بانک می‌تواند در مقابل بدهی‌های ابطاشت شده دولت و بانک‌ها در ترازنامه بانک مرکزی، از آنها اوراق بهادار دولتی گرفته و این اوراق را جایگزین مانده بدهی‌های ابطاشت کند تا بتواند از اوراق مزبور در عملیات بازار باز با موضع انقباضی استفاده کند (به مفهوم تبدیل بدهی دفتری به بدهی اوراق-محور).

در صورتی که این امر نیز با محدودیت‌هایی روبرو باشد، روش‌های دیگری نیز وجود دارد که بانک مرکزی می‌تواند از آنها استفاده کند تا ذخایر مازاد بانک‌ها نزد بانک مرکزی را جذب کند.

این روش‌ها شامل مجاز شمرده شدن سپرده‌گذاری مدت‌دار بانک‌ها نزد بانک مرکزی (یک هفته، دو هفته، یک ماهه و...)، تسویه بدهی‌های بانک‌ها به بانک مرکزی از طریق ذخایر مازاد و تسویه سپرده‌های ارزی بانک مرکزی نزد بانک‌ها از طریق حساب جاری ریالی هستند که تلویحاً می‌تواند تقدینگی مازاد در بازار بین بانکی را خشک کند.(تأکید بر تقدینگی مازاد است نه تقدینگی مورد نیاز متناسب با نرخ سود هدف).

نقش اوراق بدهی دولتی در بازار بین بانکی چیست؟

در پاسخ به این سئوال، صرفاً بر ترازنامه بانک‌ها تأکید می‌کنم. همه ما می‌دانیم که پول تقد یا سپرده‌های دیداری بانک‌ها نزد بانک مرکزی، بازدهی مشخصی برای بانک‌ها نداشته و صرفاً نیازهای تقدینگی بانک‌ها در بازار بین‌بانکی یا الزامات سپرده قانونی را مرتفع می‌کند.

بنابراین در صورتی که بانک‌ها وجه تقد بالایی را نگهداری کنند، احتمالاً از نقطه نظر سودآوری تضعیف خواهند شد؛ با این حال این را هم می‌دانیم که اگر یک بانک خاصی در یک روز کاری در «اسانا»، وجه تقد لازم جهت تسویه مبادلات خود را نداشته باشد، یا باید با هزینه بالاتری از بانک‌های دیگر قرض کند و یا اینکه با هزینه بسیار بالایی از بانک مرکزی اضافه برداشت کند. حال در این شرایط چه باید کرد؟

بنابراین، بدون داشتن اوراق بدهی، مکانیزم اشاعه پولی مورد نظر بانک مرکزی نیز به خوبی شکل نخواهد گرفت.

محمود نادری
کارشناس مسایل پولی و بانکی
Alborz.payam@gmail.com